

Ҳажвчи адиб Ҳабиб СИДДИҚ 70 ёшда

Ҳабиб СИДДИҚ 1953 йилда Андикон туманинг Бўтақора қишлоғида туғилган. Андикон пахтакчалик (хозирги қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар) институтини битирган. Мазкур институтда илмий-педагогик фаолият билан шуғулланниб келади. Қишлоқ хўжалик фанлари номзоди, доцент. Ҳозирда Халқаро Амир Темур хайрия жамоат фонди Андикон вилояти бўлими раҳбари. "Кар қулоққа танбур", "Ким ошид савдоси", "Бедаво дардинг давоси", "Инглизча туш", "Чироғи ёник хонадон" (сайланма), "Нимкоса", "И смех, и грех", "Нымкесе" (қирғиз тилида) каби ўн бешга яқин китоблар, "Яхшилар кўп дунёда", "Лаббай, хўжайнин..." номли қиссалар, "Ҳаёт йўлга ўхшайди" публицистик мақолалар тўплами муаллифи. Ҳажвия ва ҳангомалари рус, инглиз, турк, қозоқ, қирғиз, қорақалпоқ тилларига таржима қилинган. Асарлар асосида ийғирмадан ортиқ телеминиатюоралар, "Чўф", "Чирчик корхонанинг катта ҳангомаси", "Тадқирлар" видеофильмлари тасвирга олинган.

Ўзбекистон ўзувчилар уюшмаси аъзоси. "Шуҳрат" медали соҳиби.

Кўп йиллардан бўён ижодий, илмий-педагогик, тарбиботчилик ва ташкилотчилик салоҳияти билан ёшларни истиқол мағфуруси руҳида, барқамол авлод қилиб тарбиялашда фаол иштирок этиб келмоқда.

Таникли ҳажвчи ёзувчи, олим, публицист ва таржимон Ҳабиб СИДДИҚни кутлуғ ёши билан муборакбод этиб, ижодидан намуналарни газетхонларимиз эътиборига ҳавола қўлмоқдамиз.

"Тежамкор" эр (Ҳажвия)

Дарвозадан кириб келган эрнинг кўзи ҳовли супураётган хотинига тушди-ю, хуноби ошиб, пешонаси тиришди.

– Ҳай-ҳай, эсинг жойидами ўзи?..

– Ие, келдингизми, дадаси. Қарамай қолбиман-а?..

– Шундакада, қарамай қолсан. Қилаётган ишинги қара-я!

– Ҳа, нима қилибман,- хайрон бўлди хотин.

– Ахир шунақа қилиб ҳам супурасанми?..

– Тушунмадим.

– Нимасини тушунмайсан?.. Бунақа супуришинга супурги чидайдими?.. Тўрт кунда ейиллиб тугайди-ку!

– Ҳа-а, шунгами?

– Шунга-да! Супургини эҳтиёт қил, деб сенга неча марта айтганман. Қара буни аҳволини, хотинининг кўпидаги супуррга ишора қилиб давом этди. – Бозордан олиб келганингга хали иккى йил бўлмай ярми ейлиб кетибди. Аста, оҳисталик билан супурсанг, узоқроқ муддатга етади.

– Ҳуп, дадажониси, – деб жилмайди хотин эрининг феълини яхши билгани учун гапни чўзмай.

– Ҳўп, дейсану ўз билганингдан қолмайсан.

Четроқда турган полиэтилен халтачага кўзи тушуб яна жигибйорни чиқди:

– Ие, манави нима-си энди?

– Пўчок.

– Қўриб турбиман пўчоқ! Лекин, буни қара, қандай қалин арибсан. Мен сенга неча марта айтганман, сабзи билан картошканинг пўчогини юпқароқ арч, деб. Неча йилдан бўён сенга ўргатомадим. Ҳалимни қалин-қалин ариб, қанча сабзавотни бошига ётдинг, хотин.

– Вой-вой, шунга шунчами?..

– Ие, бўлмасамчи?.. Анави ўн тўрт йил аввал олган катак кўйлагимни ҳам ора кунда тогорага солиб юваверил рангни ўчириб юбордин. Бўлмаса ҳали анча кийишум мумкин эди. Эҳтиёт қилиши билмайсан, хотин.

– Ҳўп, дадаси. Энди эҳтиёт қиласман, – деди хотин бир ютишиб.

– Э-э, сен неча марта айтгансан буни. Лекин амал қимайсан.

Деразага қараб, бир нима эсига тушган-дай:

– Ҳа, дарвоже, ўтган куни манави ойнанарни артдинг-а?

– Ҳа, артдим.

– Шунақа қаттиқ артдингки, ўша пайтда ойнапар юқлашиб тешисиб қомасайди, деб юрагимни ҳовчулаб ўтирилди. Са-ал секинроқ-да, ахир. Бу ўй, бу юйлардам отамдан копган-а!.. Пулин кўймаганда, қадрига етмайсан.

– Бирим ваҳимачисизей, дадаси.

– Ваҳимачилик эмас бу, эҳтиёткорлик, хотин. Сенга ўргатомай ҳалакман. Бугун нима овқат қиляпсизлар?

– Манти қиляпмиз.

– Ҳа, яхши. Ҳоинайоқ кўк мантидир ё картошкамли?

– Йўк, гўшти.

Эрнинг жаҳли чиқиб овози бир парда кўтарилди:

– Ие, сенга айтгандимку, гўшти эҳтиёт

кил, меҳмон-пехмон келгандага ишлатамиз, деб. Ўзимизга ана кўкларданни, жа-а бўлмаса картошка ё қовоқдан қилсанг бўларди.

– Бир гўштилик манти ейлик, дедим-да, дадаси, – деди хотин вазиятни юмшатиш учун ялиничок оҳанда. Сал қоридор туштан эр фикрларни далиллашга тушди:

– Кўп ёшетсан ғон босиминг кўтарила-ди-ку, ахир. Ана унда дорихонага қатнаб пой-абзалимнинг таги емирилади. Дори-дармонни нархини биласанни ўзи? Осмонга чиқиб кетган. Бунақада уйимни кўйдирасан-ку, хотин.

Бирдан хотинининг оёқ кийимига кўзи тушиб яна сўркка тутади:

– Ие, онаси, шипак олибсанми?

– Ҳа, олдим. Ярашибдими, – деди хотин оёғини сал кўтариб.

– Ярашибдими, дейсан-а?.. Нима кераги бор эди шу матҳанги?.. Ана обмурхонада эски калишиш ётибди-но. Орқа тағарифни қўйилаб олип ташасан, бинойдик шипак бўларди.

– Во-ой, шуни қаранг-а?.. – деда кесатди хотин.

– Мен сенга эрталаб ишга кетаётганимизда газни, чироқни ўчириб, сув жўмракларини беркитиб кет, деб доим тайинлайман.

– Шундай кўйялман ўзим ҳам, дадаси.

– Энди ишга кетаётганингда авани де-вордаги соатни ҳам тўхтатиб кўйиб кетасан. – Во-ой, нега?

– Ҳаммамиз ишга кетганимиздан кейин унинг юриб туриши кимга керак. Ахир, тағордан унинг мурвларни ейлида-ку, эси паст хотин. Ишдан кайтгач яна юргизиб кўйвера-санда.

– Вой бўй, намунча энди?..

– Тежамкорникин ўрган, хотин, тежамкорники!

Бирдан бир нарса эсига тушгандай кўзлари порлаган хотининг супургиси кўлидан тушиб кетди, "Ҳозир, дадаси" деганича тезигина уйга кириб кетиб, бир ўтгача галстук билан кириб келди.

– Мана, кўриб қўйинг, дадаси.

– Нимасини қўраман, – деди эр беписанд-лик билан.

– Галсту! Бир тақиб кўрасизми?

– Энди бунга ҳам пул сарфлаганинги айтиб қон босимимни кўтартмокнимисан?

– Йў-ўк, дадаси, – деди хотин нозлани-броқ.

– Ўзимнинг эски кўйлагимдан сизга галстутиқиб кўйдим. Тежамкорлигимга энди бўйлаб кўйил қоларсиз, дадажониси.

– Эрнинг башараси баттар тундлашди.

– Э-э, мутлақа қойил эмасман.

– Ие, нега, – деди хотин ўксиниб.

– Мен сенинг тежамкорлигинга қаочон тан беринши мумкинлигини айтайми?

– Айтинг-чи..., – деди хотин кизиқиши билан.

– Менинг эски галстутиқимдан ўзинги кўйлак тикиб олганингда!

Хотиннинг оғзи очилиб, овози чиқмай қолади.

Ижарага ота керакмасми?..
(Тўқимлашган ҳанзома)

Талабалар этии ухлаб тушнингизга кирмай-диган ҳангомаларни ҳам, афсунгарларни да-лоп колдирадиган найрангларни ҳам ўйлаб

топшиди. Ҳикоя қилмоқчи бўлганимиз воқеа ҳам ана шундан яна бир далолат.

...Аёлнинг кўз ёшини кўриб ректорнинг ҳам кўнгли юмшади. Бўлмаса-ку шунча вақт дарсларда қатнашмаган талабани ҳеч қачон кечирмаган бўларди. Муштипарнинг юракни эззи юборувчи ҳасрату нолаларидан кейин факультет деканини койиди талабасининг холидан хабар олмаганинги учун. Ахир, бечора тўрт ойдан бўйи оғир ахвозда ётган бемор отасига қараш билан овора экан. Оиласи ҳам ноҳорлигини билишмади. Муҳокама-ю муно-зара ачча чўзилиб кетди. Йигит қайта-қайта тавба қилди. Онаизор йигисини тўхтатолмай ҳижиллаб-хижиллаб дуо қылган бўлди. Бу орада котиба қиз кириб, ректорга кўшини вилоятдан келган ёриғи салубордада котиби кетди. Йигит кишига бир бошланга керак, деб маълуматни олдириб кетибди.

Талаба ярк этиб меҳмонга қарди, саро-симага тушиб, ранги оқариб кетди. Нимадир демоқчи бўлди. Бироқ, тили калимага келмади. Ҳиёл бош силқиб, шошганича ерга бокиб қичиб кетди.

Ректор салом-алиқдан кейин ҳайрон бўлиб сўради:

– Нима, сиз бу талаба йигитни танийисизми?

– Ҳа, бу, тогамнинг ўғли-ку!

– Шундай-ми? Тогангиз тузукмилар ишқилиб?

– Э, зўр. Тогамни танийисиз, кўшма корхона директори.

– А-а?... Ҳалиги чиқиб кетган аёл келин-оинингиз экан-да.

– Йў-ўз, у аёлни танимайман.

Ректор ҳайратдан котиб қолди.

– Ахир, у аёл бир соатдан бўйи бечора боласининг оғир ахвозда ётган бемор отасига қараб дарсларга келолмаганини, эри ўлиб упомай, тузалиб тузаломай беҳуш ётганини, ўзи ҳам қириналаб адои тамом бўлганини айтиб йиглади-ку!

– Йў-ўз!... Тогам кечя Японияга учиб кетди. Хорижлик ҳамкорлар билан шартнома имзолаша керак экан. Бир айланни келсин деб, келин-оинингиз экан олиб келишид.

Тезда йигит ва аёлни топиб келишига бўйи бўлди. Йигитни ёлланган она"си билан қаҳвахонада чак-чаклашиб ўтириган еридан топишида ва ҳар иккисини зинниллатиб институтга олиб келишид.

Жиддий суриситирув чоғида сир очилгач, аёл янга йиглади. Йигитни илтимосини рад этолмаганини, кўнгли бушлигини, вақтина "она"си бўлиб туршига розилик берди ҳато қўйланлигини айтиб йиглади. Лекин, бу гал ийғиси сал ишончсироқ чиқди.

Талаба йигит эса тўқиқика шўхлиги боис боши деворга урлиганинг англади, энди ҳаммаси тамом бўлганлигини тушуниб, бутунлай бошини кўтрапомади.

Қизиги шундаки, бу ҳол биринчиси эмас экан. Муайян ҳақ эвазига вактина кетганинг қараларда қолиб кетгани ҳеч кимнинг хаёлинига кетди.

Талаба йигит эса тўқиқика шўхлиги боис боши деворга урлиганинг англади, энди ҳаммаси там